ПОГОДЖУЮ
Проректор з навчальної роботи

_____Людмила ЛУЗАН

24.01.2024

ЗАТВЕРДЖУЮ
Ректор КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»

_____ Любов ПОКРОЄВА

24.01.2024

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації за темою

«Перспективи професійного розвитку практичного психолога: особливості роботи в умовах реалізації Базового компоненту дошкільної освіти»

«Prospects of professional development of a practical psychologist: peculiarities of work in the conditions of implementation of the Basic component of preschool education»

Розробник:
Разводова Т.О., ст. викладачка секції спеціальної та інклюзивної освіти КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», магістр з педагогіки вищої школи, тренер ПЗППСО, арттерапевт, медіаторка, тренер ГО Ла Страда-Україна, тренерка з інфомедійної грамотності та НУШ.

Протокол засідання

кафедри виховання й розвитку особистості
23.01.2024 № 6
Т.в.о. зав.каф._____Олена Байназарова

- **Загальні положення**

Освітня програма підвищення кваліфікації за темою «Перспективи професійного розвитку практичного психолога: особливості роботи в умовах реалізації Базового компоненту дошкільної освіти» є складовою Комплексної програми підвищення кваліфікації практичних психологів закладів освіти.

- **Актуальність**

Події, які відбуваються в Україні, вкрай складна соціально-політична ситуація у суспільстві показали необхідність соціально-психологічного захисту й психологічної допомоги учасникам освітнього процесу.

У зв'язку з цим, суттєво підвищується роль та значення професійної діяльності працівників психологічної служби системи освіти (практичних психологів і соціальних педагогів, методистів з психологічної служби районних (міських) методичних кабінетів, працівників навчально-методичних кабінетів (центрів) психологічної служби системи освіти).

Саме тому, сьогодні в умовах воєнного стану важливими питаннями в роботі практичного психолога ЗДО є розвиток власних професійних компетентностей у контексті професійного стандарту психолога закладу освіти.

- **Мета й завдання**

Метою курсів підвищення кваліфікації практичних психологів ЗДО є оновлення та розширення їх теоретичних знань, практичних умінь і компетентностей в умовах зростання вимог до рівня професійної кваліфікації; оволодіння ними на основі андрагогічних підходів сучасними методами розв'язання професійно-педагогічних завдань, що постали перед Новою українською школою.

Завданнями освітньої програми є удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей в межах професійної діяльності практичного психолога; набуття досвіду роботи щодо надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу в умовах воєнного стану у відповідності до встановлених рівнів підтримки; формування та розвитку соціальної, особистої та навчальної компетентностей практичних психологів.

- **Форма навчання –** дистанційна, очно-дистанційна

- **Структура освітньої програми**

Модуль 1 Сучасні підходи до організації дошкільної освіти

Модуль 2 Концептуальні засади оновлення змісту професійної діяльності практичного психолога

Модуль 3 Створення безпечного, здорового та інклюзивного освітнього середовища: роль практичного психолога

Модуль 4 Специфіка роботи практичного психолога в умовах воєнного стану

Модуль 5 Діагностико-аналітичний

- **Очікувані результати**

МОДУЛЬ 1. Сучасні підходи до організації дошкільної освіти

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- норм і законів про освіту;
- сучасних тенденцій розвитку освіти загалом;
- нормативно-правових основ, законодавчих актів у сфері підвищення кваліфікації;
- сутності Базового компоненту дошкільної освіти;
- сутності основних ідей, принципів побудови професійного стандарту за професією «Практичний психолог закладу освіти»;
- загальних компетентностей і трудових функцій практичного психолога;
- основних принципи та етапи формування національної ідентичності вихованців;

Уміння:

- організовувати освітній процес відповідно до вимог законодавства;

- організовувати освітній процес відповідно до принципів щодо формування національної ідентичності та поваги до культурного розмаїття світу;
- застосовувати методи, засоби, технології розвитку патріотизму у сучасної молоді;

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до реалізації сучасних цілей освіти;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність).

МОДУЛЬ 2. Концептуальні засади оновлення змісту професійної діяльності практичного психолога

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сутнісних характеристик сучасних підходів до налагодження здорової психологічної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу;
- сутності основних ідей, принципів побудови професійного стандарту за професією «Практичний психолог закладу освіти»;
- методів збереження соціального та репродуктивного здоров'я здобувачів освіти в умовах воєнного стану;
- важливості вільного володіння державною мовою;
- нормативних документів, які акцентують увагу працівників психологічної служби на збереженні соціального та репродуктивного здоров'я.
- сфер та складових цифрової компетентності;
- створення цифрового контенту;
- використання Google Форм в професійний діяльності.

Уміння:

- сприяти збереженню й посиленню соціального здоров'я учасників освітнього процесу;
- організовувати професійну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ;
- визначати чинники, що характеризують ступінь впливу війни на соціальне та репродуктивне здоров'я дітей;
- сприяти подоланню освітніх втрат;

- створювати цифровий контент;
- вільно володіти державною мовою;
- створювати рефлексивне навчальне середовище.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- готовність застосовувати сучасні методи і прийоми психолого-педагогічної взаємодії;
- готовність до планування індивідуальної траєкторії професійного розвитку в сучасних умовах;
- усвідомлення необхідності професійної мобільності й гнучкості;
- усвідомлення ролі психолога у попередженні та залагодженні педагогічних конфліктів;
- розвиток здатності планувати освітній процес на засадах здорової психологічної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу.

МОДУЛЬ 3. Створення безпечного, здорового та інклюзивного освітнього середовища: роль практичного психолога

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- завдань, етапів і вимог щодо надання першої психологічної допомоги;
- завдань, етапів і вимог щодо створення безпечного освітнього середовища;
- основних реакцій дітей на травматичну подію;
- основних завдань педагога у роботі з дитиною, яка пережила травмуючи події;
- складових ставлення педагога до дитини, яка пережила травмуючи події;
- форм і методів роботи з батьками в сучасних умовах;
- сучасних тенденцій розвитку науки, цивілізаційних змін;
- симптомів гострого стресового розладу;
- напрямків роботи психологічного супроводу дітей з посттравматичними стресовими розладами;
- методів кризового консультування;
- структури проведення інтервізії;
- проведення перевірки запиту інтервізанта;

Уміння:

- надавати першу психологічну допомогу;
- складати протокол надання ППД в гострих стресових ситуаціях;
- проводити профілактичні заходи щодо безпечної поведінки в цифровому середовищі;

- розпізнавати симптоми посттравматичного стресового розладу;
- надавати кризову психологічну допомогу учасникам освітнього процесу;
- проведення міжколегіального способу навчання у групі спеціалістів.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- ментальної допомоги в стресовій ситуації за Моше Фархі;
- партнерської взаємодії та співпраці з суб'єктами освітнього процесу;
- напрямків роботи щодо психологічного супроводу дітей з посттравматичними стресовими розладами;
- аналізу підходів та особливостей реалізації супервізії та інтервізії;
- визначення відповідності власних професійних компетентностей чинним вимогам;
- особистісної орієнтації на підвищення рівня власної професійної компетентності.

МОДУЛЬ 4. Специфіка роботи практичного психолога в умовах воєнного стану

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- психологічних детермінант стресу та стресостійкості у професійній діяльності педагогічного працівника;
- відновлення та стабілізація внутрішніх ресурсів;
- основ кризової психології та роботи з психотравмаю;
- процедури і техніки консультування в роботі фахівців психологічної служби з урахуванням сучасних викликів;
- методів кризового консультування;
- методів корекційної роботи;
- напрямків роботи щодо психологічного супроводу дітей з посттравматичними стресовими розладами;
- застосування діагностичних методів у діяльності фахівців психологічної служби;
- просвітницької та профілактичної робота з учасниками освітнього процесу;
- етапів встановлення контакту з дитиною;
- алгоритму та ознак проведення емоційного діалогу з дитиною;
- симптомів гострого стресового розладу;
- методів психолого-педагогічної взаємодії практичного психолога з учасниками освітнього процесу.

Уміння:

- визначати психологічні детермінанти стресу та стресостійкості;
- сприяти відновленню та стабілізації внутрішніх ресурсів;
- застосовувати основи кризової психології та роботи з психотравмаю;
- обирати процедури і техніки консультування в роботі фахівців психологічної служби з урахуванням сучасних викликів;
- застосовувати методи кризового консультування та корекційної роботи;
- визначати напрямки роботи щодо психологічного супроводу дітей з посттравматичними стресовими розладами;
- застосовувати діагностичні методи у професійній діяльності;
- планувати просвітницьку та профілактичну роботу з учасниками освітнього процесу;
- встановлювати контакт з дитиною;
- складати алгоритм щодо проведення емоційного діалогу з дитиною;
- визначати симптоми гострого стресового розладу;
- обирати методи психолого-педагогічної взаємодії з учасниками освітнього процесу;
- уживати заходи з психосоціальної підтримки та збереження психічного здоров'я учасників освітнього процесу;
- надавати психосоціальну підтримку в кризових умовах/ситуаціях;
- здійснювати особистісну саморегуляцію емоційних станів і почуттів, розвивати психологічну стійкість/резильєнтність.

Диспозиції (цінності, ставлення):

- дитиноцентризм;
- морально-етичні: самоповага й повага до інших людей, справедливість, гідність, чесність, турбота;
- готовність визначати психологічні детермінанти стресу та стресостійкості;
- усвідомлення відновлення та стабілізації внутрішніх ресурсів;
- готовність застосовувати діагностичні методи та планувати просвітницьку і профілактичну роботу з учасниками освітнього процесу;
- готовність до змін, партнерства взаємодія з усіма учасниками освітнього процесу, гнучкість й адаптивність;
- розвиток професійної самосвідомості й рефлексія власної професійної діяльності.

- **Перелік компетентностей, що може набути та/або розвинути слухач за умови успішного засвоєння програми**

• **А Здійснення психологічної профілактики.**

А2 Здатність планувати, організовувати та визначати ключові показники ефективності психологічної профілактики відповідно до визначених потреб та цільової аудиторії.

А3 Здатність обирати та практично застосовувати інструменти (методи, методики, процедури), форми та змістовне наповнення відповідно до визначених потреб та цільової аудиторії для здійснення психологічної профілактики.

• **Б Здійснення психологічної просвіти**

Б1 Здатність визначати та прогнозувати напрями (цільову аудиторію та потреби)і завдання психологічної просвіти.

Б2 Здатність планувати, організовувати та визначати ключові показники ефективності психологічної просвіти відповідно до визначених потреб та цільової аудиторії.

Б3 Здатність обирати та практично застосовувати інструменти (методи, методики, процедури), форми та змістовне наповнення відповідно до визначених потреб та цільової групи для здійснення психологічної просвіти.

• **В Надання психологічної допомоги**

В1 Здатність визначати структуру, зміст, види, форми та методи психологічної допомоги відповідно до запиту та/або виявленої потреби в такій допомозі.
В5 Здатність планувати, реалізовувати та визначати ефективність психологічного консультування в залежності від потреб та цільової аудиторії.
В6 Здатність визначати потребу в психологічному супроводі та підтримці, планувати, реалізовувати та визначати ефективність відповідно до визначених потреб та цільової аудиторії.

КУРИКУЛУМ

за освітньою програмою за темою ...

№ з/п	назва модуля	к-ть годин
•	Сучасні підходи до організації дошкільної освіти	8
•	Концептуальні засади оновлення змісту професійної діяльності практичного психолога	14

•	Створення безпечного, здорового та інклюзивного освітнього середовища: роль практичного психолога	14
•	Специфіка роботи практичного психолога в умовах воєнного стану	20
•	Діагностико-аналітичний	4
	Разом за модулями (годин/кредитів)	**60 год/2 кредита**

Курикулум є основою для складання навчально-тематичного плану, робочої навчальної програми / РНТП / розкладу навчальних занять, що оприлюднюються на сайті КВНЗ «Харківської академії неперервної освіти».

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

за освітньою програмою за темою

«Перспективи професійного розвитку практичного психолога: особливості роботи в умовах реалізації Базового компоненту дошкільної освіти»

«Prospects of professional development of a practical psychologist: peculiarities of work in the conditions of implementation of the Basic component of preschool education»

Назва модуля *(інваріантна складова)*	**№ теми**	**Назви тем** *(варіативна складова)*	**Умовні позначення компетентностей, що розвиваються**
І. Сучасні підходи до організації дошкільної освіти	**1.1**	Базовий компонент дошкільної освіти (2021) як чинник доступної та якісної дошкільної освіти	**ЗК.04, Ґ1, Ґ2**
	1.2	Сучасна українська школа на шляху змін	**ЗК.01, Г1.2, Г2.1, Д1.1, Д2.1**
	1.3	Національно-патріотичне виховання як невід'ємна складова виховного процесу в системі дошкільної освіти	**ЗК.01**
	1.4	Психологічна підтримка вихователів та дошкільників в умовах війни та повоєнного відновлення	**ЗК.02, В1**

	Разом годин на модуль		
ІІ. Концептуальні засади оновлення змісту професійної діяльності практичного психолога	**2.1**	Як практичному психологу спланувати індивідуальну траєкторію професійного розвитку в сучасних умовах	**Д2.1, Д2.2, Д3.1**
	2.2	Педагогічне партнерство практичного психолога та батьків дошкільників як ключовий вектор здійснення освітнього процесу в ЗДО в складних умовах	**Ґ1, Ґ4**
	2.3	Особливості організації дистанційного навчання в закладі дошкільної освіти	**ЗК.03, Д3, Е1 А3.1, А3.2, А3.3**
	2.4	Кібербезпека та кібергігієна	**ЗК.03 А3.1, А3.2, А3.3**
	2.5	Формування основ здорового способу життя в дошкільників: виклики та шляхи подолання, перспективи	**ЗК.02, А.3**
	2.6	Вільне володіння державною мовою як засіб формування національної ідентичності	**ЗК.03, А1.1, А1.4, А2.7**
	2.7	Формування здоров'язбережувальної та рухової компетентностей дошкільників: актуальність, специфіка в умовах дистанційного освітнього процесу	**ЗК.02, А.3**
	Разом годин на модуль		
ІІІ. Створення безпечного, здорового та інклюзивного освітнього середовища: роль практичного психолога	**3.1**	Безпечне освітнє середовище в умовах дистанційного та змішаного навчання	**Г1, Д2, Д3**
	3.2	Успішна діяльність – основа навчання і розвитку дітей з ООП	**ЗК.01, ЗК.02, ЗК04, Б1, Б2, Д2**
	3.3	Розвиток резильєнтності у здобувачів освіти та педагогів, відновлення психологічних втрат	**ЗК.01, ЗК.02, ЗК04, Б1, Б2, Д2.**
	3.4	Втрати розвитку дитини з ООП та їх подолання	**ЗК.01, ЗК.02, ЗК04, Б1, Б2, Д2**
	3.5	Як проводити профілактичні заходи серед дітей та батьків щодо безпечної поведінки в цифровому середовищі	**ЗК.02, ЗК.03, А2, А3, Б3**
	3.6	Визначення освітніх труднощів та рівнів підтримки у дітей раннього та дошкільного віку. Співпраця з фахівцями ІРЦ.	**ЗК.01, ЗК.02, ЗК04, Б1, Б2, Д2**

	3.7	Збереження ментального здоров'я та психосоціальна підтримка учасників освітнього процесу у часи війни	**ЗК.04, А3, Г2, Д2**
	Разом годин на модуль		
IV. Специфіка роботи практичного психолога в умовах воєнного стану	**4.1**	Психологічні детермінанти стресу та стресостійкості у професійній діяльності педагогічного працівника	**ЗК.04, Г2, Д2**
	4.2	Практики відновлення та стабілізації внутрішніх ресурсів, підтримки дітей та дорослих в умовах війни	**ЗК.04, А3, Г2, Д2**
	4.3	Основи кризової психології та робота з психотравмаю	**ЗК.01, ЗК.04, ЗК09, Г1, Г2, Д2**
	4.4	Інтервізія за методом арт-коучингу як форма методичного супроводу професійного розвитку фахівців психологічної служби	**ЗК.04, Г2**
	4.5	Процедури і техніки консультування в роботі фахівців психологічної служби з урахуванням сучасних викликів	**ЗК.04, А3, Г2, Д2**
	4.6	Корекційна робота як важливий напрям діяльності практичного психолога	**ЗК.04, Б3, Г2**
	4.7	Використання розвиткових вправ у діяльності практичного психолога закладу дошкільної освіти	**ЗК.04, Б3, Г2**
	4.8	Особливості та специфіка застосування діагностичних методів у діяльності фахівців психологічної служби в сучасних умовах	**ЗК.02, В1**
	4.9	Просвітницька та профілактична робота, як провідні напрями роботи практичного психолога в реаліях сучасності	**ЗК.02, А2, А3, Б3**

	4.10	Психологічні аспекти допомоги батькам та дітям в умовах війни	**ЗК.02, В1**
	Разом годин на модуль		
V. Діагностико-аналітичний	**5.1**	Настановне заняття	
	5.2	Підсумкове тестування	
	Разом годин на модуль		
Усього (годин/кредитів):			